

УДК 327.8+339.1+549.211

В.І. Татарінцев, кандидат геолого-мінералогічних наук, заступника директора – керівник відділу експертизи алмазів

E-mail: tat@gems.org.ua

Державний гемологічний центр України
вул. Дегтярівська, 38-44, Київ, 04119, Україна

Міжнародні санкції проти росії у світовій діамантовій галузі. Аналітичний огляд

У хронологічному порядку розглянуто запровадження санкцій проти росії у світовій діамантовій галузі з боку США, країн «Великої сімки» та ЄС, а також їх дія станом на період від березня 2022 року до червня 2024 року. Надано аналітичний огляд змісту цих санкцій, мети їх застосування, впливу на основних учасників міжнародного діамантового ринку та реакції цих учасників на санкції. Наведено характеристику методів відстеження руху діамантів на ринку в розрізі питань досягнення мети санкцій. Проаналізовано наслідки санкційного тиску на росію. Розглянуто невирішені питання застосування санкцій та зроблено висновки з проведеного аналізу.

Ключові слова: санкції, ринок, діамант, діамантова галузь.

Вступ

Росія є активним і найпотужнішим учасником світової діамантової галузі. В останні три роки (2021–2023) за обсягами видобутку діамантової сировини вона займає перше місце у світі з показниками 33–35 %* від світового видобутку. Найближчий її «суперник», Ботсвана, займає друге місце з показниками 19–22 %. Близько 90 % російських діамантів видобуває акціонерна гірничорудна компанія «Алроса» (Алмази Росія Саха), в якій, станом на 2023 рік, 33 % акцій належать уряду рф, 25 % – Республіці Саха (Якутія), 8 % – місцевим муніципалітетам Якутії та 33 % знаходяться в публічному обігу. Щороку росія отримує близько 4,5 мільярда доларів доходів від експорту необроблених діамантів. Більша частина цих доходів спрямовується до державного бюджету країни і йде, зокрема, на фінансування російської армії і на вбивства українських громадян. Російські діаманти рясно покриті кров'ю

українців. Вони за своєю сутністю є кривавими діамантами.

Проблема кривавих, або так званих конфліктних, діамантів добре відома і розкрита у багатьох публікаціях, присвячених діяльності міжнародного органу з протидії розповсюдження таких діамантів – Кімберлійського процесу (далі – КП), відомості про який та про саму проблему подані, зокрема, і нами (Татарінцев, 2019, 2022; Tatarintsev, 2022a, 2022b).

Можна було б очікувати, що КП, основним проголошеним завданням якого є сприяння миру, безпеці та стабільному розвитку, призупинить членство росії у цьому органі і візьме на себе роль «стоп-крану» у трубопроводі кривавих діамантів, але це не відбувається, оскільки у КП всі рішення приймаються консенсусом, а рф, білорусь та їх прихильники блокують будь-які пропозиції у цьому напрямку.

Державний гемологічний центр України, як національний орган КП, із самого початку війни рф проти України намагається вдосконалити миротвор-

чий механізм КП шляхом розробки і впровадження змін та доповнень до основних документів КП у сфері міжнародного обігу діамантів, якими керуються всі країни-учасниці КП (85 країн). Удосконалення стосуються насамперед заходів, направлених на недопущення фінансування міжнародних збройних конфліктів і порушень державного суверенітету країн за рахунок торгівлі діамантами, а також обмежень росії на ринку діамантів. У цьому нам допомагають ряд впливових учасників КП, таких як Австралія, ЄС, Велика Британія, Канада і США, але всі наші наміри блокуються неможливістю досягнути консенсусу в КП під час прийняття відповідних пропозицій і рішень.

Альтернативою вищезазначеного «стоп-крану» можуть стати міжнародні санкції проти росії у світовій діамантовій галузі (далі – «діамантові» санкції), запроваджені США, ЄС та країнами великої сімки (G7 – Велика Британія, Італія, Канада, Німеччина, США, Франція, Японія) поза межами впливу КП з метою здійснення економічного тиску на агресора.

*Тут і далі статистичні дані щодо діамантової сировини наведені за інформацією з офіційного сайту КП (Kimberley Process Rough Diamond Statistics, n. d.).

Завдання роботи

Робота присвячена аналітичному огляду «діамантових» санкцій за інтернет-джерелами інформації станом на червень 2024 року. Мета огляду – надати зацікавленим особам стислу інформацію щодо змісту санкцій, питань досягнення їх мети, впливу на росію, на основних учасників міжнародного діамантового ринку та реакції цих учасників на санкції.

Хронологія і аналітичний огляд санкцій

«Діамантові» санкції проти росії носять поетапний характер, безперервно посилюються і стають з часом усе більш ефективними. Вони є інтегрованими в загальний санкційний режим щодо російської політичної й економічної системи. Цей режим було введено низкою країн, насамперед з боку США, починаючи з дати захоплення росіянами Криму в 2014 році. Він направлений на послаблення російської економіки і стримування збройних провокацій зі сторони росії. У сфері обігу діамантів санкції почали запроваджувати в 2022 році практично одразу після початку повномасштабної війни росії проти України.

11 березня 2022 року в США вийшов «Указ про заборону деяких видів імпорту, експорту та нових інвестицій у зв'язку з агресією Російської Федерації, що триває», яким була введена заборона імпорту до Сполучених Штатів не-технічних (ювелірних) російських діамантів у сировині та огранованих (*US Executive Order, 2022*). Указ не включав російські діаманти, ограновані не в росії. Останні не потрапили під санкції та могли безперешкодно й необмежено ввозитися до США. Слід зазначити, що більшість діамантів, що видобувають у світі, гранують в Індії (близько 90–95%), куди вони надходять переважно з росії та ОАЕ. Указ не завадив США продовжити імпорт російських діамантів, огранованих в Індії та інших країнах.

Після введення санкцій експорт російських сировинних діамантів до США припинився, але різко зріс до Вірменії та білорусі. При цьому в загальносвітовому масштабі попит на діаманти сповільнився, а їх ціна суттєво впала – від березня 2022 до березня 2023 приблиз-

но на 30 % (*Bates, 2023b*). Це сталося завдяки глобальній економічній невизначеності, викликаній російсько-українською війною, блокуванню з боку США російських банківських переказів у доларах США та побоюванню споживачів ювелірних виробів придбати крихаві російські діаманти. Угоди з імпорту діамантів з росії стали здійснюватися Індією в рупіях, наприклад (*Jeffay, 2022c, 2022d*), а з ОАЕ – у китайських юанях (*Jeffay, 2022b*). Зріс також реекспорт російських діамантів з білорусі та Вірменії до ОАЕ (*Hergnyan, 2023*).

Уведені Сполученими Штатами санкції заборонили прямий експорт діамантів з росії у США, обмежили можливість розрахунків між країнами за експорт російських діамантів, але мало позначилися на економічних можливостях росії у цій сфері. У 2022 році, вже після введення санкцій з боку США, у росії продовжився і збільшився видобуток діамантів: на 7 % порівняно з 2021 роком та на 34 % порівняно з 2020 роком. 2023 рік також був успішним для росії. Потоки експорту діамантів переорієнтувалися, але не закінчилися.

Згодом лідери країн, які підтримують Україну, вирішили посилити санкції. Водночас у пресі зазначалося, що санкції мають ефект бумеранга. Так, на початок 2023 року під час обговорення планів заборони ввезення російських діамантів до ЄС прем'єр-міністр Бельгії Олександр Де Кроо (*Alexander De Croo*) заявив, що вплив такої заборони на росію «буде нульовим, а вплив на Європу дуже великим». Бельгія, наприклад, втратить близько 10 000 робочих місць (*Samuel, 2023*). Було висловлено припущення, що санкції просто перенаправлять діаманти до Індії, де їх оброблять і повернуть на Захід в огранованому вигляді. Торгівля значною мірою переміститься з Бельгії до конкурентів на інші ринки, такі як ОАЕ, Індія та Китай. Це спустошить європейський ринок і практично не вплине на російську економіку (*Dylan, 2023*).

Де Кроо сказав, що єдиним ефективним способом зупинити потік товарів основної російської діамантодобувної компанії «Алроса» буде підписання договору про заборону всіма західними країнами, підкріплене надійною системою відстеження діамантів на ринку (*Jeffay, 2023a*). Офіційні особи США виявили солідарність з Де Кроо і підкрес-

лили, що кожна компанія, яка хоче отримати доступ до ринків США, ЄС та інших ринків G7, має надати чітку інформацію про походження діамантів (*Bates, 2023a*).

Проте методи відстеження російських діамантів на ринку залишилися невизначеними. Під час обговорення цього питання представники країн G7 та ЄС зазначили, що існують суттєві труднощі, які пов'язані з тим, що в торгових домах діаманти, видобуті в різних країнах, зазвичай змішуються, а оригінальні сертифікати КП замінюються документацією «змішаного походження» (*Nardelli et al., 2023*). Але це не змінило намірів G7 і ЄС заборонити ввезення неогранованих й огранованих російських діамантів на їхню територію.

У жовтні 2023 року офіційні особи G7 обговорили варіанти посилення санкцій та пов'язані з ними механізми відстеження діамантів на ринку, щоб ізолювати російські діаманти. Розглядалося чотири пропозиції, підготовлені Бельгією, Індією, Францією та Всесвітньою діамантовою радою (*Leven, 2023, Payne, 2023*).

Пропозиція Бельгії була найбільш вимогливою. Вона передбачає введення санкцій з 1 січня 2024 року та включася обов'язкове використання технології блокчейн для отримання «Сертифікату G7» на ограновані діаманти масою понад 1 карат та неограновані діаманти масою понад 1,4 карата. Для кожного каменю має бути чітко вказано його походження. Діаманти зі змішаних партій будуть допущені лише з підприємств «Де Бірс», розсортованих у Ботсвані. Індія має розділяти партії за джерелами походження, ізолюючи каміння з росії.

У пропозиції йдеться про необхідність створення єдиного пункту перевірки діамантової сировини. Перевага віддавалась Антверпену, через який вже проходить більшість поставок. Пізніше ця пропозиція була посилена (*Liboreiro, 2023*). Усі діаманти, призначені для країн G7 та ЄС, повинні прямувати до Антверпена (Бельгія) для їхньої фізичної і документальної перевірки. Сертифікація G7 буде обов'язковою з березня по серпень 2024 року, а з 1 вересня має стати обов'язковою. Водночас було зроблено застереження, що ця дата може бути перенесена.

Пропозиція Індії була сформульована за підтримки уряду країни та Ради зі сприяння експорту дорогоцінного каміння і ювелірних виробів (GJEPC). Вона передбачає реєстрацію дилерів в уряді та отримання спеціального сертифікату (GEMPACT) для експорту діамантів масою 1 карат і більше до країн G7. Сертифікат діятиме протягом одного року і зобов'яже компанії розділяти російські та неросійські діаманти. Пропозиція заснована на саморегулюванні, вибіркових 5-відсоткових перевірках компаній і не включає використання технологій відстеження, зокрема системи блокчейн.

Пропозиція Франції була сформульована Національною спілкою ювелірів та виробників дорогоцінного каміння Франції (UFBJOP). Вона передбачає поступове введення санкцій – у перший рік усі найдорожчі ограновані російські діаманти (круглої форми, безбарвні, масою понад 1 карат) мають бути заборонені до ввезення на ринки країн G7. Наступного року заборона має поширитися на діаманти масою менше 1 карата. Продавці повинні декларувати країну походження діамантів. Каміні змішаного походження не допускати-муться (за винятком камінів «Де Бірс», розсортованих у Ботсвані). Високотехнологічні системи відстеження можуть бути додані пізніше за умови вдосконалення технологій.

Пропозиція Всесвітньої діамантової ради, як і індійська, ґрунтується на принципах саморегулювання. Передбачає вироблення підходу, який не сприятиме одному комерційному центру (йдеться про Антверпен) серед інших, та вибіркову перевірку торгових організацій сторонніми аудиторами. Заборона стосується огранованих діамантів масою понад 1 карат. Продавці повинні будуть додавати до кожного каменя, що продається, декларацію «G7 Diamond Protocol Declaration» про те, що діамант не є російським. Компанії також мають створити механізм поділу діамантів залежно від їх джерел.

6 грудня 2023 року лідери G7 прийняли заяву, яка стосувалась планів введення нового етапу санкцій: «Ми введемо обмеження на імпорт нетехнічних діамантів, видобутих, оброблених або вироблених у Росії з 1 січня 2024 року, після чого будуть подальші поетапні обмеження на імпорт російських діаман-

тів, огранованих у третіх країнах» (G7 Leaders' Statement, 2023).

7 грудня 2023 року G7 оголосила про санкції щодо російської діамантової галузі і підтвердила, що буде встановлена надійна система перевірки на основі відстеження та «механізму сертифікації необроблених діамантів» (Jeffay, 2023b).

Дорожня карта G7 включає такі етапи:

- з 1 січня 2024 року запровадити обмеження на імпорт діамантів, видобутих, оброблених або вироблених у Росії, зокрема синтетичних та у складі ювелірних виробів, за винятком діамантів, які використовують для промислових цілей;

- з 1 березня 2024 року запровадити обмеження на імпорт російських діамантів, огранованих в інших країнах;

- до 1 вересня 2024 року створити надійний механізм перевірки і сертифікації, заснований на відстежуванні необроблених діамантів на ринку.

18 грудня 2023 року ЄС «у координації з країнами G7» (за словами глави європейської дипломатії Жозепа Борреля) прийняв 12-й пакет санкцій щодо Росії (*EU adopts 12th package of sanctions against Russia for its continued illegal war against Ukraine*, 2023), який включав заборону на імпорт в ЄС російських діамантів і ювелірних виробів з ними з 1 січня 2024 року. У пакеті йшлося про необроблені діаманти (в сировині), вироблені в Росії, а також експортовані з Росії, що прямують транзитом через Росію, і російські діаманти, ограновані в третіх країнах. Заборона на імпорт російських огранованих діамантів запроваджується поетапно: з 1 березня 2024 року на природне каміння масою понад 1 карат, з 1 вересня 2024 року на природне та синтетичне каміння масою понад 0,5 карата.

ЄС визначив, що Антверпен (Бельгія) на початковому етапі буде основним і єдиним пунктом перевірки всіх торгових партій діамантів щодо їх неросійського походження, для чого планується використання системи відстеження за технологією блокчейн.

Перевага була віддана Антверпену, тому що це місто широким колом дилерів визнане діамантовою столицею світу. У країнах ЄС і G7 споживається близько 70 % усіх ювелірних діамантів світового ринку, а 84 % видобутих у всьому світі сировинних діамантів та

50 % огранованих діамантів проходять через Антверпен.

У блозі Роба Бейтса, керівника новинного каналу ювелірного журналу JCK (Jewelers 'Circular-Keystone), зазначено, що «Велика сімка» могла б схвалити й інші «сировинні вузли» (пункти перевірки), наприклад, у країнах-виробниках діамантів, таких як Канада (член G7) та Ботсвана. Але ті, хто підтримує вузол в Антверпені, були стурбовані тим, що, якщо G7 створить вузол у Ботсвані, їй знадобиться причина не створювати його в Намібії, Анголі тощо, а за такої великої кількості вузлів система стане децентралізованою і розмитою (Bates, 2024).

3 січня 2024 року Рада ЄС у додаток до 12-го пакету санкцій внесла в санкційний список російську акціонерну компанію «Алроса». До цих санкцій приєдналися Албанія, Боснія і Герцеговина, Ісландія, Ліхтенштейн, Молдова, Норвегія, Північна Македонія, Україна та Чорногорія (*Україна і Молдова долучились до санкцій ЄС проти алмазного гіганта рф*, 2024), а також, трохи пізніше Швейцарія (Cossins-Smith, 2024).

У березні 2024 року ЄС надав подобиці про роботу бельгійського вузла, в ролі якого визначили Антверпський всесвітній діамантовий центр (AWDC) (Freedman 2024). Цей центр є офіційним представником діамантової промисловості Бельгії, яка об'єднує понад 1600 компаній і більше ніж 26 000 окремих виробників (AWDC About, n. d).

Як тільки діамант прибуде до офісу AWDC, влада проведе його фізичну перевірку.

Далі учасники ринку, які імпортують діаманти до юрисдикції G7, можуть вибрати один з двох варіантів:

1-й – отримати сертифікат G7;

2-й – пройти самосертифікацію.

За першим варіантом AWDC запитуватиме інформацію про діамант (якщо вона є) від уповноважених систем цифрового відстеження в ланцюжку блокчейну. Після позитивної перевірки сертифікат G7 додається до реєстру G7 і видається замовнику. Чи буде цей сертифікат тільки в цифровому вигляді або паперовому теж поки не вирішено.

Уповноваженими на цьому етапі вважаються системи, реалізовані в програмах відстеження діамантів за технологією блокчейн, які розроблені компаніями «Tracr», «Everledger»,

«iTraceIT», «Sarine Technologies». Планиється, що головною ланкою в інформаційному ланцюжку блокчейну буде Гемологічний інститут Америки (GIA). До нього надходитиме інформація від усіх згаданих систем відстеження, і вона буде доступна для митних органів. Крім того, GIA може лазером наносити мікроскопічні серійні номери на ограноване каміння. «Велика сімка» має вирішити, як накопичувати, зберігати та використовувати цю інформацію. GIA був залучений до цієї роботи за рекомендацією Держдепартаменту США (Bates, 2024).

За другим варіантом клієнт повинен надати докладну інформацію про діамант та документальні докази його неросійського походження.

Сертифікати КП із зазначенням однієї конкретної країни видобування діамантів (крім росії) або діамантів змішаного походження з різних країн (тільки для товарів «Де Бірс») вважаються прийнятним доказом неросійського походження.

За публікаціями в журналі Рапапорт (Meirovich, 2024, інші), можна зазначити, що в країнах G7, зокрема у США та Великій Британії, самосертифікації надається дуже велике значення для оформлення документальних доказів неросійського походження діамантів.

«Рапапорт» пише, що митно-прикордонна служба США опублікувала свої правила. У самосертифікації має бути зазначено: «Я підтверджую, що нетехнічні діаманти в цій партії не були видобуті, вилучені або виготовлені повністю чи частково в Російській Федерації, незалежно від того, чи були такі діаманти суттєво перероблені за межами Російської Федерації». Дилери, що ввозять ювелірні вироби з діамантами або необроблені діаманти, повинні надати документ з такими словами: «Я підтверджую, що ювелірні вироби з брильянтами / діамантами необроблені в цій партії не мають російського походження / не були вивезені з Російської Федерації».

Департамент бізнесу та торгівлі уряду Великої Британії наслідував цей приклад, зазначивши, що заява поставальника про дотримання санкцій «може бути прийнятною», але що «трейдери мають бути готові надати документацію, яка підтверджує наявність конкретних діамантів у ланцюжку поставок каміння». Ці докази можуть включати

оригінальний сертифікат КП, виданий під час відправлення діамантів з країни видобування, рахунок-фактуру, сертифікат походження, виданий торговою палатою, або звіт про походження діамантів.

Санкції щодо російських діамантів призвели до втечі низки трейдерів з Антверпена в Дубай (Aris, 2024). Пишуть також, що Дубай ігнорує режим санкцій і ОАЕ стали центром російського бізнесу у вигнанні.

З введенням санкцій G7 та ЄС ринок діамантової сировини продовжив уповільнюватися, а ціни ще більше знизилися; запаси діамантів у виробників зросли, оскільки продажі впали, а ціни почали падати через зниження попиту.

Критичні зауваження та пропозиції щодо застосування санкцій від найвпливовіших учасників світового діамантового ринку

На етапі оприлюднення планів G7 та ЄС, які стосуються введення «діамантових» санкцій проти росії, та після реалізації цих планів у ЗМІ з'явилось багато інформації про критичні зауваження та пропозиції від низки впливових учасників діамантового ринку.

Насамперед це стосується таких учасників, як Африканська асоціація виробників діамантів (ADPA), індійська Рада зі сприяння експорту дорогоцінного каміння та ювелірних виробів (GJEPC), компанія «Де Бірс» («De Beers»), Група компаній Рапапорта («Rapaport Group») та Всесвітня діамантова рада (WDC).

Нижче подана коротка інформація про цих учасників за загальнодоступними відомостями, а також їх ставлення до планів G7 і ЄС щодо санкцій.

ADPA (African diamonds producers association) – міжурядова організація, заснована в 2006 році в Анголі. Об'єднує більшість африканських країн-виробників діамантів: Анголу, Гану, Гвінею, Демократичну Республіку Конго, Зімбабве, Камерун, Кот-д'Івуар, Ліберію, Намібію, Південну Африку, Республіку Конго, Сьєрра-Леоне, Танзанію, Того, Центральноафриканську Республіку. Як спостерігачі до неї входять також Алжир, Габон, Мавританія, Малі і російська федерація.

ADPA засудила західні країни за те, що вони не консультуються з африкан-

цями, і зазначила, що подібні плани завдадуть шкоди членам ADPA та старателям-добувачам.

Особливе занепокоєння ADPA викликала вимога G7 щодо необхідності поділу (сегрегації) діамантів у змішаних торгових партіях залежно від країни видобутку діамантів. Про це, зокрема, йдеться в заяві ADPA від 29 лютого 2024 року на ім'я Глави КП («ADPA statement to the KPCS Chair on the negative impacts of the G7 diamond restrictions initiatives on the global diamond sector»), поширеної серед учасників КП: «Обмеження G7 шляхом запровадження вимог сегрегації порушують існуючі ланцюжки поставок діамантів та фундаментальну бізнес-модель діамантового сектора».

З урахуванням того, що до складу ADPA входить (на правах спостерігача) російська федерація, занепокоєння ADPA стає зрозумілим.

За планами G7, африканським країнам не буде дозволено самостійно сертифікувати видобуті ними діаманти, хоча на їхню частку станом на 2022 рік припадає близько 52 % світового видобутку діамантів (інші 48 %: росія – 34,5 %, Канада – 13,4 %, Бразилія і Венесуела – 0,1 %).

ADPA виказала незгоду з тим, що їх діаманти, які прямують на територію країн G7, мають перевірятися в Бельгії, це спричинить затримку постачання та подорожчання бізнесу. Ця позиція була підтримана Президентом Ботсвани М. Масісі (M. Masisi), який наприкінці лютого 2024 року направив спільний з керівництвом Анголи та Намібії лист лідерам G7 (Jackson, 2024).

GJEPC (Gem Jewellery Export Promotion Council) є вищим органом Індії у сфері дорогоцінного каміння та ювелірних виробів з 1966 року. Має регіональні відділення по всій країні і налічує понад 10 000 членів.

Керівник GJEPC Віпул Шах (Vipul Shah) заявив, що «ми незадоволені оголошеними термінами введення обмежень, вважаємо, що ці терміни мають бути більш гнучкими» (Jadhav et al., 2023).

Інші представники GJEPC відзначили факт про те, що в Індії зосереджено 90 % світової індустрії огранювання діамантів, основна частина яких є саме російськими діамантами (*West's sanctions on Russian diamonds may*

cause devastation, 2024). Працюють сотні тисяч гранувальників, багато з яких розоряться. Для Індії наслідки санкцій будуть дуже важкими.

«De Beers» – міжнародна корпорація, заснована у 1888 році у Південній Африці, яка займається видобутком, обробкою та продажем природних діамантів, а також виробництвом синтетичних діамантів для промислових цілей. Видобуває діаманти у чотирьох країнах: Ботсвані, Канаді, Намібії та Південній Африці. У недавньому минулому «Де Бірс» упродовж багатьох десятиліть, практично до кінця 1990-х років, була монополістом на світовому ринку діамантів. У наступні 20 років її частка на ринку скоротилася до 40 %.

З 2012 року власниками «Де Бірс» є британська гірничодобувна група компаній «Anglo American» (85 %), заснована в Південній Африці, та уряд Ботсвани (15 %). «Anglo American» нині знаходиться на стадії поглинання найбільшою у світі гірничодобувною компанією BHP. При цьому прогнозується (Jeffay, 2024d), що «Де Бірс» найближчим часом може бути продана Суверенним фондам національного добробуту країн Перської затоки (Бахрейн, Катар, Кувейт, Об'єднані Арабські Емірати, Оман, Саудівська Аравія). Водночас «Де Бірс» зміцнює свої зв'язки з Анголою (Jeffay, 2024e).

«Де Бірс» та діамантова промисловість Ботсвани, як й інші африканські виробники, висловили стурбованість щодо єдиного пункту пропуску діамантів на територію країн G7 і ЄС у Бельгії. Вважають, що нові санкції спричинять затримку та задушать вільне переміщення діамантів (Jeffay, 2024a; *De Beers, Botswana flag concerns to G7 on diamond sanctions*, 2024).

«Де Бірс» спільно з державною ботсванською компанією «Okavango Diamond Company» звернулася до «Великої сімки» з проханням розглянути непередбачені наслідки, пов'язані з тим, що ціни на діаманти в Африці будуть надзвичайно завищені, і дозволити їм самим сертифікувати свої діаманти як неросійські (*De Beers, Botswana flag concerns to G7 on diamond sanctions*, 2024). Мотивували тим, що «Де Бірс» відповідає правилам імпорту діамантів G7 і має можливість самостійно відстежувати рух діамантів на ринку в ланцюжку блокчейну на основі платформи

компанії «Tracr™», яка належить «Де Бірс» (*Tracr About*, n. d.), та 3D-технології сканування діамантів, розробленої ізраїльською фірмою «Sarine Technologies» (J. Jeffay, 2024c).

«Де Бірс» підтримує цілі країн G7, але разом з тим підкреслює дві речі: відповіді на запитання ЧОМУ нам слід заборонити ввезення діамантів російського походження – легко, але ЯК нам слід це зробити – складно (*Open letter from De Beers Group CEO, Al Cooke, to G7 leaders*, 2023).

«Rapaport Group». Засновником та головою «Rapaport Group» є Мартін Рапапорт (Martin Rapaport), який має широке визнання на усіх рівнях діамантової індустрії світу. Він є засновником журналу «Rapaport» та мережі онлайн-торгівлі діамантами «RapNet». У журналі та на сайті компанії регулярно публікуються прогнозні ціни на ограновані діаманти («Rapaport Price List»), на які орієнтуються практично всі оптовики світового ринку діамантів.

М. Рапапорт з колегами «Rapaport Group» детально розглянули санкції G7 та ЄС щодо російських діамантів (Freedman, 2024; Krawitz, 2024a, 2024b; Rapaport, 2024a, 2024b) і поставили цілу низку питань, зокрема таких:

- Чи зможуть бельгійські програми відстеження руху діамантів впоратися з обсягами транзакцій усього світового ринку.

- Яким чином діаманти надходять до США та європейських країн і які докази неросійського походження діамантів мають надати імпортери.

Митниця США вимагає підтвердження того, що імпорт діамантів не здійснюється з Росії. Дата позовної давності не вказана. Чи будуть включені до санкцій діаманти, вироблені або придбані в Росії до війни? Основна мета санкцій – ліквідувати надходження коштів до Росії від операцій з діамантами. З цього випливає, що операції, які не призводять до переведення коштів до Росії, не повинні піддаватися санкціям. Угоди з діамантами, які були продані Росією у США до війни в Україні, не призведуть до будь-якого переміщення коштів у Росію. Не повинно бути жодних санкцій, що обмежують торгівлю або імпорт цих «довоєнних» діамантів, за винятком випадків, коли вони стосуються нинішніх підприємств, які під санкціями.

Спіратися на систему гарантій ланцюжка поставок, у якій є прості пункти, такі як «поставити галочку», неприйнятно, оскільки це призведе до обілення діамантів з російського джерела та їхнього необмеженого ввезення до США, що стане глузуванням над санкційними правилами США. Багато поставальників за межами юрисдикції США без проблем підпишуть потрібні заяви, які вимагають державні органи, незалежно від того, звідки насправді походять діаманти. Той факт, що більша частина діамантів проходить через безліч різних рук на шляху від родовища до імпорту діамантів у США, робить дотримання чинних правил практично неможливим, зазначив Рапапорт.

Крім того, якщо діаманти, видобуті в Росії, вже перебувають у США та ввезені до санкцій, чи можна їх експортувати та реімпортувати? Це актуальне питання для дилерів, які відправляють товари назад у США після торгових виставок, і для решти, хто торгує діамантами на міжнародному рівні. Санкції США всередині країни можуть завдати серйозної шкоди малим та середнім американським діамантовим і ювелірним компаніям (*US sanctions may harm jewelry companies*, 2024).

Рапапорт вважає, що сертифікація діамантів не повинна бути централізована в Бельгії або будь-якому іншому місці, її потрібно проводити безпосередньо гірничодобувною компанією на родовищі під контролем аудиторів, які заслуговують на довіру та схвалені урядами. Відповідальність за контроль імпорту діамантів за допомогою технології блокчейн має покладатись на урядові установи. Докладні пропозиції Рапапорта викладені в «Діамантовому протоколі США» (Rapaport, 2023).

У Рапапорта також є питання до WDC і КП.

Як згадувалось вище, WDC під час обговорення санкцій G7 у жовтні 2023 року пропонувала для посилення санкцій запровадити власну розробку – декларацію «G7 Diamond Protocol Declaration». Рапапорт обґрунтував, що цей протокол не посилює санкції, а, навпаки, містить вже відому лазівку, яка дозволяє імпортувати російські діаманти, ограновані за межами Росії, до США та інших країн G7. Про це він попередив лідерів G7 своїм листом у листопаді 2023 року (*Rapaport Warns G7*

Leaders of Russian Sanctions Loophole, 2023).

Рапарт також вважає, що торгові організації взагалі неспроможні забезпечувати дотримання соціально відповідальних етичних стандартів. WDC та її члени спираються на керівні принципи Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) та ООН, які не є обов'язковими стандартами, вони застосовуються на добровільних засадах (Rapaport, 2022a).

КП, за думкою Рапорта, здавна, ще за часів відомих подій 2009 року в Зімбабве, коли на родовищі Маранга урядовими військами було вбито більше 200 робітників, сертифікує криваві діаманти та відмиває їх, як у пральній машині (Rapaport, 2022b).

WDC (*World Diamond Council*, n. d.) – галузева асоціація, створена у 2000 році для боротьби з торгівлею конфліктними діамантами. У ролі спостерігача представляє діамантову галузь у КП. Позиціонується як один з трьох стовпів, на яких тримається КП (два інші – уряди країн-учасниць КП та громадянське суспільство). Сьогодні WDC налічує 55 членів, які представляють всю діамантову галузь від діамантодобувних компаній і гранувальників діамантів до ювелірних асоціацій та роздрібних торговців ювелірними виробами, включаючи AWDC, CIBJO (Всесвітня конфедерація ювелірів), IDMA (Міжнародна асоціація виробників діамантів), RJC (Рада з відповідальної практики в ювелірному бізнесі) та WFDB (Всесвітня федерація діамантових бірж).

WDC разом зі своїми провідними членами, WFDB та IDMA, а також з індійською організацією GJEPC висловили занепокоєння щодо системи дотримання санкцій G7 у відкритому листі урядам G7 (Лисовой, 2024).

Ключовою ринковою програмою WDC є Система гарантій (SoW), яка вимагає від покупців і продавців необроблених та огранених діамантів включати до торговельних документів гарантійну заяву про те, що діаманти надійшли з джерел, що відповідають вимогам КП, і з ними поводитися сумлінно та етично згідно з відповідальними діловими практиками, пов'язаними з правами людини, трудовими правами, боротьбою з відмиванням грошей та боротьбою з корупцією (*System of warranties. About SoW*, n. d.). SoW була

розроблена WDC у 2002 році як галузева система саморегулювання. Її оновили у 2021 році. Редакція 2021 року діє і зараз. Вона не включає санкцій до російських діамантів.

Член WDC – WFDB – розкритикувала країни G7 за визначення «єдиної точки входу всередині "Великої сімки" для реєстрації та перевірки необроблених діамантів» (*WFDB Opposes "Belgian Plan" that "Will Harm the Flow of Rough Diamonds"*, 2024). На думку цієї федерації, план G7 занадто дорогий для торгівлі і дає Антверпену несправедливу перевагу (Freedman, 2023). Президент WFDB Йорам Дваша (Yoram Dvash) вважає, що більш ефективним може бути створення пунктів перевірки ще в інших центрах торгівлі діамантовою сировиною, таких як Ізраїль, Індія та ОАЕ, а також в африканських країнах-виробниках діамантів. Він бачить у цьому плані спосіб Бельгії компенсувати бізнес, який вона втратить, закривши кордони для російської сировини.

Методи відстеження руху діамантів на ринку в розрізі питань досягнення мети санкцій

Мета «діамантових» санкцій – ізолювати російські діаманти на ринку і в такий спосіб здійснювати економічний тиск на цю країну.

Росія, у свою чергу, шукає та знаходить шляхи обходу санкцій. Одним з найефективніших механізмів протидії обходу є відстеження руху російських діамантів на ринку, щоб знайти точки припинення цього руху. Для цього використовуються спеціальні технології і методи. Розглянемо ті, які нині відомі.

Технологія блокчейн

Діаманти відстежують від їх виробництва на родовищі і далі за «діамантовим трубопроводом» до роздрібною торгівлі та кінцевого споживача.

Суть технології блокчейн полягає в тому, що вже на етапі видобутку та сортування кожному каменю присвоюється цифровий код, за яким можна відстежити його рух ланцюжком блокчейну. Кожна операція з цим діамантом послідовно реєструється в захищеній базі даних. Реєстрація включає, зокрема, опис характеристик каменя, порядок проведення операцій, відомості про осіб, між якими виконувались операції, та зміст цих операцій.

Приклад. Діамант «N» на родовищі «M» вводиться оператором «X» у базу даних блокчейну. Тобто створюється цифровий двійник діаманта. Потім, коли цей діамант буде продано конкретному дилеру, цей дилер додається до бази даних. Далі його продають компанії для огранення. Компанія та гранувальник додаються. Передається до ювелірного виробництва. Ювелір додається і так далі. У результаті створюється цифровий документ усього ланцюжка руху діаманта з незмінними вихідними та проміжними даними.

Технічні методи

Протягом багатьох років наукова підгрупа Робочої групи діамантових експертів КП (WGDE) аналізувала можливість реконструкції місця походження діамантів (конкретних родовищ) на основі наукових прецизійних методів досліджень діамантів. Як найбільш перспективний метод обрано лазерно-іскрову емісійну спектросметрію, яка дозволяє робити кількісний аналіз елементів-мікродомішок у діамантах. Метод відпрацьовується в інституті Mintek (ПАР) на зразках діамантів із ЦАР з метою відстеження можливої контрабанди діамантів з території діамантоносного району, який не контролюється урядом ЦАР. Статистичний аналіз складу та кількості мікродомішок у діамантах з різних родовищ теоретично може дати відповідь на поставлене питання про місце їх походження. Однак через дорожнечу аналізів та практичну неможливість набрати необхідну статистику з усіх родовищ світу його важко назвати дійсно перспективним.

У квітні 2023 року був опублікований анонс від швейцарської технологічної компанії «Spacencode» про те, що вона розробила інноваційну технологію визначення місця походження діамантів за допомогою створеного нею приладу «DiamondMatch™», який «аналізує хімічний склад діаманта та за допомогою інструментів штучного інтелекту створює хімічний профіль конкретного діамантового родовища» (Rivlin, 2023).

«Spacencode» заявила, що аналізує діаманти на молекулярному рівні, щоб визначити, де вони були видобуті, і не має значення, чи був камінь зареєстрований раніше в ланцюжку блокчейну.

Водночас жодних наукових результатів чи відомостей про використані методи вивчення мінеральної речовини ком-

панія не надала. Немає також жодних відомостей від незалежних дослідників.

Саморегулювання

Є самосертифікацією та самостійним декларуванням джерела походження діамантів. Саморегулювання пропагують практично всі учасники діамантового ринку, насамперед індійці (GJEPC), африканці (ADPA) та Всесвітня діамантова рада (WDC). Відстеження шляхом декларування допускають, зокрема, країни G7 та ЄС.

Виникають питання щодо об'єктивності – чи будуть декларації чесними, прозорими і надійними. Як уже зазначалося вище, Рапарт, наприклад, вважає, що «спиратися на систему гарантій ланцюжка поставок неприйнятно, оскільки це призведе до обілення діамантів з російського джерела... багато постачальників без проблем підпишуть потрібні заяви, які вимагають державні органи, незалежно від того, звідки насправді походять діаманти» (Rapaport, 2024).

Щоб саморегулювання не перетворилося на всездозволеність Європарламент нещодавно затвердив директиву про криміналізацію порушень та відповідні покарання за обхід санкцій у межах країн-членів ЄС (*EU sanctions: new rules to crack down on violations*, 2024). Обхід санкцій у всіх державах-членах ЄС кваліфікується як кримінальний злочин, який передбачає ув'язнення на строк до п'яти років. У березні цього року в Бельгії вже пройшли арешти в рамках розслідування імпорту діамантів, ймовірно, російського походження. Вартість вилучених партій обчислюється мільйонами євро (*Belgian police conduct raids after suspected Russian diamonds seized*, 2024).

Нещодавно у КП серйозно розглядався механізм самостійного декларування як варіант «найкращої практики», що може діяти не лише на ринках G7 та ЄС, а й в усьому світі. Суть механізму полягає в тому, щоб у супровідних документах торгових партій діамантів (сертифікатах КП) імпортери чітко вказували всі країни походження (видобування) діамантів у змішаних партіях товарів, які походять з різних країн. У разі його застосування країнами-учасниками КП (84 держави, не враховуючи росію) лазівка обходу санкцій шляхом змішування могла б бути значною мірою перекрита. Пропозиція заборони

маркування партій з формулюванням «змішане походження» була висловлена, зокрема, копорацією «Де Бірс» (Jeffay, 2024f). На Міжсесійній зустрічі КП у травні цього року зазначений механізм був лише розглянутий, але в директивному плані не був схвалений через руйнівну позицію рф і білорусі.

Наслідки «діамантового» санкційного тиску на росію та висновки з проведеного аналізу

На сьогодні можна констатувати, що санкції поки ще не досягли кінцевої мети їх застосування (ізоляції російських діамантів на ринку), але динаміка їх впливу на російський діамантовий бізнес має відчутні досягнення.

Про це свідчить, зокрема, таке.

За період дії санкцій відбулося суттєве обмеження росії та її основного виробника і продавця діамантової сировини компанії «Алроса» на всіх ланках світової діамантової індустрії.

У довоєнні роки (до 2022 року) «Алроса» входила до складу керівництва низки провідних міжнародних організацій світу, пов'язаних з діамантами, якот: Всесвітня діамантова рада (WDC), Рада з відповідальної практики ювелірного бізнесу (RJC), американська Глобальна організація «Діаманти приносять користь» (DDG, Diamonds Do Good), Рада з природних діамантів (NDC). Внаслідок санкційного тиску «Алроса» була змушена вийти з цих організацій (*Alrosa Quits RJC Board over Ukraine Crisis*, 2022; *Alrosa to Stop Funding the Natural Diamond Council*, 2022). Найбільшу увагу в пресі привернув скандальний вихід «Алроса» з RJC – провідної організації зі стандартизації ювелірного бізнесу та зміцненню довіри до світової ювелірної і годинникової промисловості, до складу якої входять понад 1800 компаній-членів у 71 країні. На знак протесту проти участі «Алроси» у керівництві RJC організацію залишили виконавчий директор Іріс Ван дер Векен (*Iris Van der Veken*), керівники швейцарської люксової групи «Richemont» («Cartier», «Van Cleef & Arpels», «Piaget», «Jaeger-LeCoultre») та інші відомі бренди – «Tiffany & Co», «Kering, Pandora», «Watches of Switzerland» (Jeffay, 2022, інші).

У березні – квітні 2022 року «Rapaport Group» призупинила будь-

яку діяльність, пов'язану з російськими та білоруськими компаніями, включаючи послуги інформаційних служб «Rapaport», торгову мережу «RapNet», аукціони, брокерські послуги та послуги контролю якості (*Rapaport Group Takes Action Following Russian Invasion*, 2022). Водночас Московська діамантова біржа на знак протесту проти російсько-української війни призупинила свою діяльність у росії і вийшла зі складу Всесвітньої федерації діамантових бірж (Freedman, 2022a), а Гемологічний інститут Америки припинив усі лабораторні послуги для російських компаній, банків та приватних осіб у всіх офісах по всьому світу (*GIA stands with Ukraine*, 2022).

Росія займалась видобутком діамантів на четвертому за величиною у світі діамантовому родовищі Катокса (Catoca) в Анголі, де в «Алроса» було спільне підприємство «Sociedade de Catoca» з 41 % володіння акціями. Нині «Алроса» змушена вийти з «Catoca» і продати свій бізнес, оскільки багато дилерів і банків відмовляються працювати з «Catoca» через її зв'язки з росіянами (*Angola seeks to expel Russia from joint diamond mining business through sanctions*, 2024).

Різко впав спільний діамантовий бізнес з Індією, Бельгією та низкою інших країн, які раніше у великих обсягах напряму купували необроблені діаманти в росії. Зараз росія має великі труднощі й активно шукає обхідні шляхи для збереження обсягів експорту діамантів. Значну частину видобутку «Алроса» сьогодні викуповує російський уряд для зберігання діамантів у структурі Мінфіну росії («ГОХРАН») «до кращих часів» («АЛРОСА» и Минфин заключили соглашение о выкупе алмазов в 2024 году, 2024).

Суттєво зменшився попит на діаманти у країнах G7, ЄС та низці інших країн з боку споживачів ювелірних виробів. Останні проводять антиголосоування проти російських діамантів своїми гаманцями – остерігаються купувати вироби з діамантами, на яких може бути кров вбитих або закатованих українців.

До невирішених питань застосування «діамантових» санкцій належать:

1) Недосконалість механізмів відстеження руху російських діамантів на ринку і, зокрема, сумнівна ефектив-

ність застосування технології блокчейн та відсутність надійних технічних методів діагностики діамантів за місцем їх походження.

Технологія блокчейн добре себе зарекомендувала на рівні захисту прав споживачів діамантів на отримання достовірної інформації про окремі камені, які вони купують. Їх маркують за досить простою схемою ще на родовищі. Користь цих операцій для споживача полягає в тому, щоб не було підміни, не купити синтетичний діамант під виглядом природного, не купити діамант з неетичного джерела, зокрема російського. Що стосується контролю за переміщенням великої кількості діамантів (партій), особливо дрібних діамантів, схема блокчейну є складнішою.

Враховуючи обсяги світового видобутку діамантів, які становлять до 120–150 млн каратів на рік, можна уявити, що кількість окремих кристалів діамантів сягає десятків або більше мільярдів штук. Промаркувати всі діаманти неможливо. Потрібно маркувати партії діамантів пакетами або лотами. Зрозуміло, що зробити суміш діамантів з різних джерел їх походження, як на початковому етапі (на родовищі), так і на проміжних етапах блокчейну, цілком можливо. Треба врахувати також неможливість застосування технології блокчейн без згоди власників родовищ.

З огляду на те, що дрібні діаманти становлять переважну частину російського видобутку та експорту, а в огранованому стані займають більше 50 %

світового ринку «дрібноти» (Freedman, 2022b), відстеження руху російських діамантів на ринку є дуже складним завданням. Тим паче, що дрібні діаманти масою менше ніж 0,5 карата взагалі не підпадають під дію санкцій і не плануються до обмежень у майбутньому.

2) Недосконалість правил оформлення імпорту-експорту міжнародних посилок у розрізі питань розкритикованого єдиного вузла перевірки діамантів. Ці правила нині перебувають лише в режимі становлення. План G7 направити кожен камінь на територію країн G7 через єдиний вузол в Антверпені зустрів серед багатьох учасників діамантового ринку великий опір (Jeffay, 2024g). Нині він втрачає підтримку навіть серед самих країн-членів G7. З'являються також відомості, що в одній з найвпливовіших країн G7 (США) взагалі засумнівались щодо можливості застосування «діамантових» санкцій (Jeffay, 2024e).

3) Відсутність чіткого механізму відокремлення російських діамантів під час здійснення експортно-імпортних операцій, насамперед механізму поділу діамантів у «змішаних» партіях за країнами видобутку. Цьому перешкоджає КП, дії якого грають «на руку» росіянам. «Змішаний» метод є прийомом, аналогічним тому, який використовують для обходу нафтових санкцій, коли російська нафта або нафтопродукти змішуються з нафтою, виробленою іншими країнами, що дозволяє класифікувати її як неросійську (Leven, 2023).

4) Відсутність у більшості країн (крім ЄС, але включно з Україною) законодавчо визначеної кримінальної відповідальності за подання неправдивих даних про російське походження діамантів з боку постачальників під час здійснення самосертифікації і самодекларування.

5) Неспроможність КП у перешкоджанні розповсюдження російських діамантів на світовому ринку.

Росія на фоні санкцій, навпроти, поглиблює співробітництво з рядом країн-учасниць КП у сфері торгівлі сировинними діамантами, зокрема з коаліцією країн BRICS (Brazil, Russia, India, China, South Africa), до якої у 2024 році приєдналися ОАЕ (цьогорічна Голова КП), а також Іран, Саудівська Аравія, Єгипет та Ефіопія (Jeffay, 2024h).

У підсумку можна навести слова провідного аналітика діамантової галузі Пола Зимницького (Paul Zimnisky) стосовно «діамантових» санкцій: «Санкції, ймовірно, завдадуть шкоди Росії, але навряд чи завдадуть шкоди її промисловості: вона орієнтуватиметься на свою клієнтську базу в Китаї та Індії, як це зробив нафтогазовий сектор. Тим не менш, санкції можуть мати непрямий зиск: допомогти Заходу обмежити торгівлю кривавими діамантами». «Згодом, – сказав Пол Зимницький, – санкції можуть забезпечити безпрецедентний рівень прозорості в діамантовій галузі» (*How sanctions on Russia will change the diamond trade*, 2024).

Використані джерела

- "АЛРОСА" и Минфин заключили соглашение о выкупе алмазов в 2024 году. (2024, 27 марта). Интерфакс. Экономика. <https://www.interfax.ru/business/952824>.
- Лисовой, Ф. (Ред.). (2024, 2 мая). Участники рынка требуют изменений в системе отслеживания алмазной продукции G7 – WFDB. Rough&Polished. <https://rough-polished.expert/ru/news/136541.html>.
- Татаринцев, В. І. (2019). Кімберлійський процес: докладно для українських учасників алмазного ринку. Частина І. Коштовне та декоративне каміння. 95(1), 23–27.
- Татаринцев, В. І. (2022). Криваві алмази Росії. Росія узурпує владу в Кімберлійському процесі. Коштовне та декоративне каміння. 107–108(1–2), 4–9.
- Україна і Молдова долучились до санкцій ЄС проти алмазного гіганта РФ. (2024, 2 лютого) Європейська правда. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/02/2/7178831/>.
- Alrosa Quits RJC Board over Ukraine Crisis. (2022, March 3). Rapaport News. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68401>.
- Alrosa to Stop Funding the Natural Diamond Council. (2022, March 6). Rapaport News. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68402>.
- Angola seeks to expel Russia from joint diamond mining business through sanctions. (2024, January 27). The Odessa-Journal. <https://odessa-journal.com/angola-seeks-to-expel-russia-from-joint-diamond-mining-business-through-sanctions>.

- Aris, B. (2024, March 28). Sanctions on Russian diamonds see traders flee Antwerp for Dubai. *BNE Intellinews*. <https://www.intellinews.com/sanctions-on-russian-diamonds-see-traders-flee-antwerp-for-dubai-318702/>.
- AWDC About, (n. d.). <https://www.awdc.be/en/about-awdc>, accessed 30 May 2024.
- Bates, R. (Ed.). (2023a, February 2). *U.S. Seeks to Tighten Rules on Russian Diamonds*. JCK online. <https://www.jckonline.com/editorial-article/u-s-rules-russian-diamonds/>.
- Bates, R. (Ed.) (2023b, February 16). *Russian Diamond Exports Increased After Ukraine Invasion, Stats Show*. JCK online. <https://www.jckonline.com/editorial-article/russian-diamond-exports-increased/>.
- Bates, R. (Ed.). (2024, February 20). *U.S. Still Has No Rules for March 1 Diamond Sanctions*. JCK Online. <https://www.jckonline.com/editorial-article/rules-march-1-diamond-sanctions/>.
- Belgian police conduct raids after suspected Russian diamonds seized*. (2024, March 23). The Straits Times. <https://www.straitstimes.com/asia/belgian-police-conduct-raids-after-suspected-russian-diamonds-seized>.
- Cossins-Smith, A. (2024, February 02). Switzerland bans Russian diamond imports. *Mining Technology*. <https://www.mining-technology.com/news/switzerland-bans-russian-diamonds-sanctions/>.
- De Beers, Botswana flag concerns to G7 on diamond sanctions*. (2024, February 6). SABC News. Reuters. <https://www.sabcnews.com/sabcnews/de-beers-botswana-flag-concerns-to-g7-on-diamond-sanctions/>.
- De Beers Aligns with G7 Diamond Import Rules, Boosts Traceability*. (2024, February 28). BNNBreaking. <https://bnnbreaking.com/finance-nav/de-beers-aligns-with-g7-diamond-import-rules-boosts-traceability-with-blockchain>.
- Dylan, C. (2023, January 18). EU considers classifying Russian diamonds as 'blood diamonds'. *The Brussels Times*. <https://www.brusselstimes.com/354857/eu-considers-classifying-russian-diamonds-as-blood-diamonds>.
- EU adopts 12th package of sanctions against Russia for its continued illegal war against Ukraine*. (2023, December 18). European Commission. Press Release. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_6566.
- EU sanctions: new rules to crack down on violations*. (2024, March 12). European Parliament News. <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR19002/eu-sanctions-new-rules-to-crack-down-on-violations>.
- Freedman, J. (2022a, Apr. 5). *Moscow Bourse Suspends WFDB Membership*. Rapaport News. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68572>.
- Freedman, J. (2022b, May 31). *How the War has shaken up Diamond Supply? Interview with Rapaport Group's Shimon Gerstensang*. Rapaport News. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68734>.
- Freedman, J. (2023, December 19). *G7 Members Confirm Bans on Russian Diamonds*. Rapaport. Latest News. <https://rapaport.com/news/g7-members-confirm-bans-on-russian-diamonds/>.
- Freedman, J. (2024, March 10). *Four Questions the US Must Answer on Diamond Sanctions*. Rapaport. <https://rapaport.com/analysis/four-questions-the-us-must-answer-on-diamond-sanctions/>.
- G7 Leaders' Statement*. (2023, December 06). The White House. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/12/06/g7-leaders-statement-6/>.
- GIA stands with Ukraine* (2022, March 11). https://www.linkedin.com/posts/gia_standwithukraine-activity-6907743135741423616-lhFB/.
- Hergnyan, S. (2023, December 13). *Armenia Re-Exporting Record Volume of Russian Diamonds to UAE*. Hetg. <https://hetq.am/en/article/162768>.
- How sanctions on Russia will change the diamond trade*. (2024, March 6). Mint. The Economist. <https://www.livemint.com/industry/how-sanctions-on-russia-will-change-the-diamond-trade-11709733460997.html>.
- Jadhav, R, Devitt, P, Denina, C. (2023, December 7). *India, De Beers seek clarity, flexibility on G7's Russian diamond ban*. Reuters. <https://www.reuters.com/world/india/india-trade-body-seeks-flexibility-g7s-phased-in-russian-gems-ban-2023-12-07/>.
- Jackson, J. (2024, March 26). *New G7 diamond tracking system sparks fierce backlash across Africa*. Business Insider Africa. <https://africa.businessinsider.com/local/markets/new-g7-diamond-tracking-system-sparks-fierce-backlash-across-africa/vggf8f3>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2022a, March 31). *War in Ukraine: Iris Van der Veken Quits as RJC Boss*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=47519>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2022b, June 23). *Business as Usual at Alrosa?* IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <http://www.idexonline.com/Memo?id=47737>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2022c, July 21). *Surat can now use Rupees to Buy Russian Diamonds*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=47801>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2022d, September 20). *Rupee Accounts Will Ease India's Trade with Russia*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=47945>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2023a, January 30). *Belgium Calls for Global Boycott of Russian Diamonds*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=48284>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2023b, December 7). *G7 Finally Announce Russian Diamond Sanctions*. Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=49097>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024a, January 29). *Botswana's Concerns over Antwerp Entry Point*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=49234>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024b, February 14). *De Beers and Angola Diamond Companies Join Forces*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=49278>.
- Jeffay, J. (2024c, Mach 8). *Tracr-Sarine Tech Ready for G7 Sanctions*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=49337>.

- Jeffay, J. (Ed.). (2024d, April 25). *Anglo Already Talking to Possible Buyers for De Beers*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=49453>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024e, May 19). *US Cools on Traceability for Russian Goods*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis.. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=49510>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024f, June 6). *De Beers: Industry Needs Extra Year to Adapt to G7 Sanctions*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <http://www.idexonline.com/FullArticle?Id=49564>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024g, June 21). *Yes to Sanctions, No to Single Node*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <http://www.idexonline.com/Memo?id=49597>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024h, June 21). *Russia Seeks New Markets as "Illegal Unilateral Restrictions" Bite*. <http://www.idexonline.com/FullArticle?Id=49598>.
- Kimberley Process Rough Diamond Statistics*, (no date). <https://kimberleyprocessstatistics.org/>, accessed 30 May 2024.
- Krawitz, A. (2024a, March 20). *Officials: G7 Sanctions Will Harm Botswana Diamond Development*. Rapaport. Latest News. https://rapaport.com/post_types/g7-sanctions-will-harm-botswanas-diamond-development-officials-say/.
- Krawitz, A. (2024b, January 29). *Diamond Industry Implements Tighter Controls*. Rapaport. <https://rapaport.com/analysis/diamond-industry-implements-tighter-controls/>.
- Leven, D. (2023, November 9). *Blood diamonds. Could a new package of EU sanctions actually cut Russia out of the diamond market for good?* *Novaya Gazeta Europe*. <https://novayagazeta.eu/articles/2023/11/09/blood-diamonds-en>.
- Libreiro, J. (2023, December 18). *EU agrees new sanctions on Russia, with an import ban on diamonds*. *Europe News*. <https://www.euronews.com/my-europe/2023/12/18/eu-agrees-new-sanctions-on-russia-with-an-import-ban-on-diamonds>.
- Meirovich, L. (2024, March 3). *US to Require Self-Certification for Russian Diamond Ban*. Rapaport. <https://rapaport.com/news/us-to-require-self-certification-for-russian-diamond-ban/>.
- Nardelli, A., Jacobs, J., Valero, J. (2023, February 19). *G-7 and EU looking at ways to track and trace Russian diamonds*. *Mining.com. Bloomberg News*. <https://www.mining.com/web/g-7-and-eu-looking-at-ways-to-track-and-trace-russian-diamonds/>.
- Open letter from De Beers Group CEO, Al Cooke, to G7 leaders*. (2023, October 19). *Mining Review Africa*. <https://www.miningreview.com/diamonds-gemstones/open-letter-from-de-beers-group-ceo-to-g7-leaders/>.
- Payne, J. (2023, October 18). *Options for G7 discussion for a ban on Russian diamonds*. Reuters. <https://www.reuters.com/markets/commodities/options-g7-discussion-ban-russian-diamonds-2023-10-18/>.
- Rapaport, M. (2022a, March). *What Should We Do About Blood Diamonds?* Rapaport Magazine. <https://www.diamonds.net/Magazine/Article.aspx?ArticleID=68452&RDRIssueID=222>.
- Rapaport, M. (2022b, June). *New Realities: State of the Diamond Industry*. <https://www.diamonds.net/Magazine/Article.aspx?ArticleID=68731&RDRIssueID=226>.
- Rapaport, M. (2023, October 31). *The Rapaport US Diamond Protocol*. <https://rapaport.com/diamond-sanctions-protocol/>.
- Rapaport Warns G7 Leaders of Russian Sanctions Loophole*. (2023, November 16). Rapaport. Latest News. <https://rapaport.com/press-releases/rapaport-warns-g7-leaders-of-russian-sanctions-loophole/>.
- Rapaport, M. (2024a, March 18). *Rapaport Letter to the US Office of Foreign Asset Control (OFAC)*. <https://rapaport.com/diamond-sanctions-ofac-letter/>.
- Rapaport, M. (2024b, April 16). *Diamond Source Certification*. Rapaport. <https://rapaport.com/diamond-sanctions-source-certification/>.
- Rapaport Group Takes Action Following Russian Invasion*. (2022, Apr 6). Rapaport Press Release. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68576>.
- Rivlin, E. (2023, April 30). *Breakthrough Tech 'Pinpoints Origin of Every Diamond'*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=48515>.
- Samuel, O. (2023, January 16). *EU exploring further sanctions against Russian diamond industry*. *Jeweller Magazine*. <https://www.jewellermagazine.com/Article/12099/EU-exploring-further-sanctions-against-Russian-diamond-industry/>
- System of warranties. About SoW*. (no date). World Diamond Council. <https://www.worlddiamondcouncil.org/about-sow/>, accessed 30 May 2024.
- Tatarintsev, V. (2022a, April 21). *Blood Diamonds of Russia*. Social responsibility in the jewelry industry | SR Rapaport. <https://sr.rapaport.com/wp-content/uploads/2022/04/Blood-Diamonds-of-Russia-21.04.2022.pdf>.
- Tatarintsev, V. (2022b, 28 July). *Blood Diamonds of Russia*. Ethical Metalsmiths. The Source. <https://ethicalmetalsmiths.org/blog/blood-diamonds-of-russia>.
- Tracr About*, (no date). <https://www.tracr.com/about>, accessed 30 May 2024.
- US Executive Order on Prohibiting Certain Imports, Exports, and New Investment with Respect to Continued Russian Federation Aggression*. (2022, March 11). The White House. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2022/03/11/executive-order-on-prohibiting-certain-imports-exports-and-new-investment-with-respect-to-continued-russian-federation-aggression/>.
- US sanctions may harm jewelry companies*. (2024, May 11). Windhoek Observer.. <https://www.observer24.com.na/us-sanctions-may-harm-jewelry-companies/>.
- West's sanctions on Russian diamonds may cause devastation*. (2024, February 25) Weekly Blitz. <https://weeklyblitz.net/2024/02/25/wests-sanctions-on-russian-diamonds-may-cause-devastation/>.
- WFDB Opposes "Belgian Plan" that "Will Harm the Flow of Rough Diamonds"*. (2024, February 26). Israeli Diamond Industry. <https://en.israeldiamond.co.il/news/world/wfdb-opposes-belgian-plan/>.
- World Diamond Council*, (no date). <https://www.worlddiamondcouncil.org/>, accessed 30 May 2024.

References

- ALROSA and the Ministry of Finance entered into an agreement on the diamonds purchase in 2024. (2024, March 27). Interfax. Economy. <https://www.interfax.ru/business/952824>.
- Alosa Quits RJC Board over Ukraine Crisis. (2022, March 3). Rapaport News. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68401>.
- Alosa to Stop Funding the Natural Diamond Council. (2022, March 6). Rapaport News. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68402>.
- Angola seeks to expel Russia from joint diamond mining business through sanctions. (2024, January 27). The Odessa-Journal. <https://odessa-journal.com/angola-seeks-to-expel-russia-from-joint-diamond-mining-business-through-sanctions>.
- Aris, B. (2024, March 28). Sanctions on Russian diamonds see traders flee Antwerp for Dubai. *BNE Intellinews*. <https://www.intellinews.com/sanctions-on-russian-diamonds-see-traders-leave-antwerp-for-dubai-318702/>.
- AWDC About, (n. d.). <https://www.awdc.be/en/about-awdc>, accessed 30 May 2024.
- Bates, R. (Ed.). (2023a, February 2). *U.S. Seeks to Tighten Rules on Russian Diamonds*. JCK online. <https://www.jckonline.com/editorial-article/u-s-rules-russian-diamonds/>.
- Bates, R. (Ed.) (2023b, February 16). *Russian Diamond Exports Increased After Ukraine Invasion, Stats Show*. JCK online. <https://www.jckonline.com/editorial-article/russian-diamond-exports-increased/>.
- Bates, R. (Ed.). (2024, February 20). *U.S. Still Has No Rules for March 1 Diamond Sanctions*. JCK Online. <https://www.jckonline.com/editorial-article/rules-march-1-diamond-sanctions/>.
- Belgian police conduct raids after suspected Russian diamonds seized. (2024, March 23). The Straits Times. <https://www.straitstimes.com/asia/belgian-police-conduct-raids-after-suspected-russian-diamonds-seized>.
- Cossins-Smith, A. (2024, February 02). Switzerland bans Russian diamond imports. *Mining Technology*. <https://www.mining-technology.com/news/switzerland-bans-russian-diamonds-sanctions/>.
- De Beers, Botswana flag concerns to G7 on diamond sanctions. (2024, February 6). SABC News. Reuters. <https://www.sabcnews.com/sabcnews/de-beers-botswana-flag-concerns-to-g7-on-diamond-sanctions/>.
- De Beers Aligns with G7 Diamond Import Rules, Boosts Traceability. (2024, February 28). BNNBreaking. <https://bnnbreaking.com/finance-nav/de-beers-aligns-with-g7-diamond-import-rules-boosts-traceability-with-blockchain>.
- Dylan, C. (2023, January 18). EU considers classifying Russian diamonds as 'blood diamonds'. *The Brussels Times*. <https://www.brusselstimes.com/354857/eu-considers-classifying-russian-diamonds-as-blood-diamonds>.
- EU adopts 12th package of sanctions against Russia for its continued illegal war against Ukraine. (2023, December 18). European Commission. Press Release. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_6566.
- EU sanctions: new rules to crack down on violations. (2024, March 12). European Parliament News. <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR19002/eu-sanctions-new-rules-to-crack-down-on-violations>.
- Freedman, J. (2022a, Apr. 5). *Moscow Bourse Suspends WFDB Membership*. Rapaport News. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68572>.
- Freedman, J. (2022b, May 31). *How the War has shaken up Diamond Supply? Interview with Rapaport Group's Shimon Gerstensang*. Rapaport News. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68734>.
- Freedman, J. (2023, December 19). *G7 Members Confirm Bans on Russian Diamonds*. Rapaport. Latest News. <https://rapaport.com/news/g7-members-confirm-bans-on-russian-diamonds/>.
- Freedman, J. (2024, March 10). *Four Questions the US Must Answer on Diamond Sanctions*. Rapaport. <https://rapaport.com/analysis/four-questions-the-us-must-answer-on-diamond-sanctions/>.
- G7 Leaders' Statement. (2023, December 06). The White House. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/12/06/g7-leaders-statement-6/>.
- GIA stands with Ukraine (2022, March 11). https://www.linkedin.com/posts/gia_standwithukraine-activity-6907743135741423616-lhFB/.
- Hergnyan, S. (2023, December 13). *Armenia Re-Exporting Record Volume of Russian Diamonds to UAE*. Hetq. <https://hetq.am/en/article/162768>.
- How sanctions on Russia will change the diamond trade. (2024, March 6). Mint. The Economist. <https://www.livemint.com/industry/how-sanctions-on-russia-will-change-the-diamond-trade-11709733460997.html>.
- Jadhav, R, Devitt, P, Denina, C. (2023, December 7). *India, De Beers seek clarity, flexibility on G7's Russian diamond ban*. Reuters. <https://www.reuters.com/world/india/india-trade-body-seeks-flexibility-g7s-phased-in-russian-gems-ban-2023-12-07/>.
- Jackson, J. (2024, March 26). *New G7 diamond tracking system sparks fierce backlash across Africa*. Business Insider Africa. <https://africa.businessinsider.com/local/markets/new-g7-diamond-tracking-system-sparks-fierce-backlash-across-africa/vggf8f3>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2022a, March 31). *War in Ukraine: Iris Van der Veken Quits as RJC Boss*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=47519>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2022b, June 23). *Business as Usual at Alosa?* IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <http://www.idexonline.com/Memo?id=47737>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2022c, July 21). *Surat can now use Rupees to Buy Russian Diamonds*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=47801>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2022d, September 20). *Rupee Accounts Will Ease India's Trade with Russia*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?Id=47945>.

- Jeffay, J. (Ed.). (2023a, January 30). *Belgium Calls for Global Boycott of Russian Diamonds*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?id=48284>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2023b, December 7). *G7 Finally Announce Russian Diamond Sanctions*. Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?id=49097>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024a, January 29). *Botswana's Concerns over Antwerp Entry Point*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?id=49234>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024b, February 14). *De Beers and Angola Diamond Companies Join Forces*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?id=49278>.
- Jeffay, J. (2024c, March 8). *Tracr-Sarine Tech Ready for G7 Sanctions*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?id=49337>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024d, April 25). *Anglo Already Talking to Possible Buyers for De Beers*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?id=49453>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024e, May 19). *US Cools on Traceability for Russian Goods*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?id=49510>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024f, June 6). *De Beers: Industry Needs Extra Year to Adapt to G7 Sanctions*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <http://www.idexonline.com/FullArticle?id=49564>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024g, June 21). *Yes to Sanctions, No to Single Node*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <http://www.idexonline.com/Memo?id=49597>.
- Jeffay, J. (Ed.). (2024h, June 21). *Russia Seeks New Markets as "Illegal Unilateral Restrictions" Bite*. <http://www.idexonline.com/FullArticle?id=49598>.
- Kimberley Process Rough Diamond Statistics*, (no date). <https://kimberleyprocessstatistics.org/>, accessed 30 May 2024.
- Krawitz, A. (2024a, March 20). *Officials: G7 Sanctions Will Harm Botswana Diamond Development*. Rapaport. Latest News. https://rapaport.com/post_types/g7-sanctions-will-harm-botswanas-diamond-development-officials-say/.
- Krawitz, A. (2024b, January 29). *Diamond Industry Implements Tighter Controls*. Rapaport. <https://rapaport.com/analysis/diamond-industry-implements-tighter-controls/>.
- Leven, D. (2023, November 9). *Blood diamonds. Could a new package of EU sanctions actually cut Russia out of the diamond market for good?* *Novaya Gazeta Europe*. <https://novayagazeta.eu/articles/2023/11/09/blood-diamonds-en>.
- Libreiro, J. (2023, December 18). *EU agrees new sanctions on Russia, with an import ban on diamonds*. *Europe News*. <https://www.euronews.com/my-europe/2023/12/18/eu-agrees-new-sanctions-on-russia-with-an-import-ban-on-diamonds>.
- Lisovoy, F. (Ed.). (2024, May 2). *Market participants are demanding changes to the G7 diamond tracking system – WFDB*. *Rough&Polished*. <https://rough-polished.expert/ru/news/136541.html>.
- Meirovich, L. (2024, March 3). *US to Require Self-Certification for Russian Diamond Ban*. Rapaport. <https://rapaport.com/news/us-to-require-self-certification-for-russian-diamond-ban/>.
- Nardelli, A., Jacobs, J., Valero, J. (2023, February 19). *G-7 and EU looking at ways to track and trace Russian diamonds*. *Mining.com. Bloomberg News*. <https://www.mining.com/web/g-7-and-eu-looking-at-ways-to-track-and-trace-russian-diamonds/>.
- Open letter from De Beers Group CEO, Al Cooke, to G7 leaders*. (2023, October 19). *Mining Review Africa*. <https://www.miningreview.com/diamonds-gemstones/open-letter-from-de-beers-group-ceo-to-g7-leaders/>.
- Payne, J. (2023, October 18). *Options for G7 discussion for a ban on Russian diamonds*. Reuters. <https://www.reuters.com/markets/commodities/options-g7-discussion-ban-russian-diamonds-2023-10-18/>.
- Rapaport, M. (2022a, March). *What Should We Do About Blood Diamonds?* Rapaport Magazine. <https://www.diamonds.net/Magazine/Article.aspx?ArticleID=68452&RDRIssueID=222>.
- Rapaport, M. (2022b, June). *New Realities: State of the Diamond Industry*. <https://www.diamonds.net/Magazine/Article.aspx?ArticleID=68731&RDRIssueID=226>.
- Rapaport, M. (2023, October 31). *The Rapaport US Diamond Protocol*. <https://rapaport.com/diamond-sanctions-protocol/>.
- Rapaport Warns G7 Leaders of Russian Sanctions Loophole*. (2023, November 16). Rapaport. Latest News. <https://rapaport.com/press-releases/rapaport-warns-g7-leaders-of-russian-sanctions-loophole/>.
- Rapaport, M. (2024a, March 18). *Rapaport Letter to the US Office of Foreign Asset Control (OFAC)*. <https://rapaport.com/diamond-sanctions-ofac-letter/>.
- Rapaport, M. (2024b, April 16). *Diamond Source Certification*. Rapaport. <https://rapaport.com/diamond-sanctions-source-certification/>.
- Rapaport Group Takes Action Following Russian Invasion*. (2022, Apr 6). Rapaport Press Release. <https://www.diamonds.net/News/NewsItem.aspx?ArticleID=68576>.
- Rivlin, E. (2023, April 30). *Breakthrough Tech 'Pinpoints Origin of Every Diamond'*. IDEX Online - Diamond Exchange, Diamond Prices, News, Research and Analysis. <https://www.idexonline.com/FullArticle?id=48515>.
- Samuel, O. (2023, January 16). *EU exploring further sanctions against Russian diamond industry*. *Jeweller Magazine*. <https://www.jewellermagazine.com/Article/12099/EU-exploring-further-sanctions-against-Russian-diamond-industry/>
- System of warranties. About SoW*. (no date). World Diamond Council. <https://www.worlddiamondcouncil.org/about-sow/>, accessed 30 May 2024.
- Tatarintsev, V. (2019). *Kimberley Process: Details for Ukrainian Diamond Market Participants. Part I. Precious and decorative stones. 95(1), 23–27.*

- Tatarintsev, V. (2022). Blood diamonds of Russia. Russia is usurping power in the Kimberley Process. *Precious and decorative stones*. 107–108(1–2), 4–9.
- Ukraine and Moldova faced EU sanctions against the Russian Federation diamond giant. (2024, February 2). European Pravda. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/02/2/7178831/>.
- Tatarintsev, V. (2022a, April 21). *Blood Diamonds of Russia*. Social responsibility in the jewelry industry | SR Rapaport. <https://sr.rapaport.com/wp-content/uploads/2022/04/Blood-Diamonds-of-Russia-21.04.2022.pdf>.
- Tatarintsev, V. (2022b, 28 July). *Blood Diamonds of Russia*. Ethical Metalsmiths. The Source. <https://ethicalmetalsmiths.org/blog/blood-diamonds-of-russia>.
- Tracr About, (no date). <https://www.tracr.com/about>, accessed 30 May 2024.
- Ukraine and Moldova faced EU sanctions against the Russian Federation diamond giant. (2024, February 2). European Pravda. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/02/2/7178831/>.
- US Executive Order on Prohibiting Certain Imports, Exports, and New Investment with Respect to Continued Russian Federation Aggression. (2022, March 11). The White House. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2022/03/11/executive-order-on-prohibiting-certain-imports-exports-and-new-investment-with-respect-to-continued-russian-federation-aggression/>.
- US sanctions may harm jewelry companies. (2024, May 11). Windhoek Observer. <https://www.observer24.com/na/us-sanctions-may-harm-jewelry-companies/>.
- West's sanctions on Russian diamonds may cause devastation. (2024, February 25) Weekly Blitz. <https://weeklyblitz.net/2024/02/25/wests-sanctions-on-russian-diamonds-may-cause-devastation/>.
- WFDB Opposes "Belgian Plan" that "Will Harm the Flow of Rough Diamonds". (2024, February 26). Israeli Diamond Industry. <https://en.israeldiamond.co.il/news/world/wfdb-opposes-belgian-plan/>.
- World Diamond Council, (no date). <https://www.worlddiamondcouncil.org/>, accessed 30 May 2024.

UDC 327.8+339.1+549.211

V. Tatarintsev, Ph.D. (Geol.), Deputy Director – Head of the Diamond Grading Department
E-mail: tat@gems.org.ua

State Gemmological Centre of Ukraine
38–44 Deghtyarivska Str., Kyiv, 04119, Ukraine

International sanctions against Russia in the global diamond industry. Analytical review

The introduction of sanctions against Russia in the global diamond industry by the United States, the "Big Seven" countries, and the EU and their effect from March 2022 to May 2024 are considered in chronological order. An analytical review of the content of these sanctions, the purpose of their application, the impact on the main participants of the international diamond market and the reactions of these participants to sanctions is provided. The methods of tracking the movement of diamonds on the market in terms of achieving the goal of sanctions are characterized. The consequences of sanctions pressure on Russia are analyzed. Unresolved issues of the application of sanctions were considered and conclusions were drawn from the conducted analysis.

Keywords: sanctions, market, diamond, diamond industry.